

Säveltäjä Timo-Juhani Kyllösen haastattelu

Hyvyyden evankelista

Timo-Juhani Kyllönen on kosmopoliitti suomalainen säveltäjä, joka uskoo melodiaan, tunteeseen ja humanisuuteen; hän ammentaa luomisvoimansa Jumalasta, luonnosta ja kosmisen positiivisen energian alkuvoimasta. Siinä missä Johan Sebastian Bachia on sanottu viidenneksi evankelistaksi, Timo-Juhani Kyllöstä voi sanoa hyvyyden evankelistaksi – niin määrätietoisesti hän nostaa musiikillaan esille tämän maailman kaaoksesta kauneutta ja pahuudesta hyvyyttä.

TERTTU SEPPÄNEN

Timo-Juhani Kyllöstä ei uskoisi temperamentiltaan ja puhenopeudeltaan suomalaiseksi, vaan pikemminkin hän vaikuttaa etelämaalaiselta. Luontaisella helppoudella hän on oppinut puhumaan seitsemää kieltä; suomea, ruotsia, englantia, saksaa, venäjää, espanjaa ja ranskaa, lisäksi hän ymmärtää italiaa. Hän voisi olla ammattilainen monella muullakin alalla kuin musiikissa. Sosiaalisuuden, verbaalisen ilmaisukyvyn ja kielitaidon perusteella hän voisi olla näyttelijä, pappi tai kielenkääntäjä. Monet öljyväretyöt vahvistavat, että kuvataidealakin olisi ollut mahdollinen. Timo-Juhani Kyllönen on monilahjakkuus, jolle säveltäminen on Jumalan antama kutsumustehtävä.

Syntynyt säveltäjäksi

– Olen syntynyt säveltäjäksi, en voi tehdä muuta. Mietin joskus, miten minulla voi olla näin monta eri lahjaa, mutta loppujen lopuksi ne kaikki liittyvät tähän säveltämisen kokonaisuuttuun, minulla pitää olla kaikki nämä kielet ja kyvyt. Kun sävellän oopperaa, minun pitää tietää, miten se toimii näyttämöllä. Kun kuljen maailmalla sävellyskonserteissa, musiikkifestivaaleilla tai luennoimassa, pitää osata kieliä ja kohdata eri kulttuureja. Kun mietin omaa tehtävääni maailmankaikkeudessa, niin minulle on annettu kaikki mahdollisuudet ilmaista itseäni ja ajatuksiani. Tehtäväni on tavoittaa isompia ihmisryhmiä musiikillani.

– Olen saanut koulutuksen säveltämisen tekniikkaan, mutta sen perussubstanssin olen saanut syntymälahjana, siihen ei voi koulutautua. Jokaisesta ei voi tulla säveltäjää, vaikka osaisi kaiken musiikista. Jos ei ole omaa substanssia, musiikista ei välity mitään. Säveltäjällä pitää olla vahva persoonallinen oma ääni. Tästähän on loppujen lopuksi säveltämisessä kysymys.

Elämänvaiheet

Lapsuus Ruotsissa

Timo-Juhani Kyllönen syntyi Saloisissa Raahen lähellä 1.12.1955, mutta muutti 2-vuotiaana vanhempineen Ruotsiin. Harmonikkaa

soittava isä kannusti lapsiaan myös soittamaan ja Timo-Juhani aloitti harmonikansoiton opiskelun 9-vuotiaana. Pikkupoikana Timo-Juhanilla oli tapana kuljeskella metsissä ja kommunikoida lintujen kanssa ja hän oppi matkimaan taitavasti lintujen laulua.

Säveltäjän olemus tuli esiin jo lapsena, Timo-Juhanin ensimmäinen sävellys valssi *Kevätäämu* syntyi 11-vuotiaana. Sävellyksen ideana oli koulumatkalla linnunlaulusta muistiinnotettu intervalli, josta hän alkoi luoda musiikkia. Valssin on julkaissut Ruotsissa Charlie-förlaget. Toinen lapsuuden sävellys *Raabetango* synnyinseudun kunniaksi syntyi samoihin aikoihin. Timo-Juhani voitti 11-vuotiaana Fagerstassa Ruotsissa kykyjenetsintäkilpailun ja on esiintynyt siitä lähtien. Oman tanssiorkesterin hän perusti 14-vuotiaana. Harmonikansoitonopiskelu sujui, koska palkintoja tuli useissa ruotsalaisissa harmonikkakilpailuissa sekä Ruotsin edustus pohjoismaisiin harmonikkamestaruuskilpailuihin Osloon 1972.

Musiikkivaikutteita suvusta

Isän lisäksi Timo-Juhani Kyllönen on saanut musiikkia geneeihinsä esi-isiltään. Raahen seudulla asunut isoisä tunnettiin balladilaulajana, joka kiikkustuolissa istuessaan lauloi balladeja, joissa saattoi olla 40 – 50 värssyä. Isoäidin isä oli viulisti-pelimanni, joka elätti itsensä muusikkona 1900-luvun alussa. Äidin suvun puolelta on pappeja ja kanttoreita. Oulaisten kirkossa toimi 1800-luvulla Johan Friis -niminen kanttori ja hänen kaksi poikaansa jatkoivat isänsä perintöä kanttoreina mm. Haapaveden kirkossa.

Takaisin Suomeen

Timo-Juhani Kyllönen muutti Suomeen 1973 ja suoritti ylioppilastutkinnon Helsingin Andra Svenska Lyceumissa 1974. Harmonikansoiton opinnot jatkuivat Espoon musiikkiopistossa Matti Rantasen johdolla. Varusmiespalvelun hän suoritti Hämeenlinnan soittokunnassa klarinetiä soittaen. Suomalainen musiikkielämä avautui vuosina 1974-76, kun Timo-Juhani Kyllönen toimi Hortto Kaalo –mustalaisorkesterin säestäjänä ja kiersi Suomea heidän kans-

Säveltäjä Timo-Juhani Kyllönen

saan konserteissa kolme neljä kertaa viikossa. Konserteissa hänellä oli omat soolonumerot ja ohjelmistoon kuului myös klassista musiikkia. Hän säesti Anneli Saria ja Viktor Klimentkoa sekä teki keikkoja televisioon studiomuusikkona. Hyvä improvisaatiokyky ja primavista-nuottinlukutaito avasivat nämä työmahdollisuudet. Studiomuusikon ura oli jo Suomessa vahvassa nousussa, mutta mieli paloi harmonikkaopintoihin. Sibelius-Akatemiassa ei tuolloin vielä voinut opiskella harmonikansoittoa.

Opiskelijana Moskovassa

Harmonikansoitto-opinnot mahdollistuivat Neuvostoliiton valtion kuusivuotisella apurahalla Moskovin Gnesin-instituutissa vuosina 1976-82. Musiikinopetus Moskovassa oli huippuluokkaa. Kansainvälisesti tunnettu Friedrich Lips opetti harmonikansoittoa. Gnesin-instituutin päästötodistuksen musiikin maisteri Timo-Juhani Kyllönen sai 1982, diplomit harmonikansoitossa, orkesterin johdossa ja pedagogiassa.

Opiskelu Moskovassa jatkui vielä neljä vuotta aina vuoteen 1986 saakka, kun Tsaikovski-konservatorio hyväksyi Timo-Juhani Kyllösen sävellyksen jatko-opiskelijaksi ja myönsi 1982 nelivuotisen apurahan sävellyso opiskeluun. Hyväksymisen perusteena oli, että hänellä oli jo tuolloin hyvin vahva oma persoonallinen ääni musiikissaan. Tsaikovski-konservatoriossa Kyllösen oppiaineina olivat mm. sävellys, soitinnus, satsioppi ja kontrapunkti. Opettajina toimivat Aleksei Nikolajev, Juri Fortunatov ja Aleksandr Tsugajev.

Valmistuminen ja komea paluu Suomeen

Loppuututkinnon kunniaksi Tsaikovski-konservatorio järjesti Timo-Juhani Kyllöselle, ensimmäisenä ulkomaisena sävellyso opiskelijana sävellyskonsertin 10.4.1986. Konsertissa esiintyivät eturivin moskovalaiset muusikot, laulajat ja kuorot. Ensimmäisen sinfonian op. 8 kantaesitys tapahtui saman vuoden kesäkuussa, kun Novosibirskin filharmoninen orkesteri esitti sen Arnold Katzin johdolla. Konsertti televisioitiin Neuvostoliitossa.

Timo-Juhani Kyllönen sävelsi ensimmäisen sinfoniansa suurelle orkesterille sävellyso pin-

tojen sa lopputyöksi. Idea sinfonian teemaksi syntyi matkalla Saksassa kadulla kävellessä ja löytyy vieläkin allakkaan kirjoitettuna. Sinfonia alkaa koko orkesterin soittaessa unisonossa rytmin, joka tulee säveltäjän nimestä tavutettuna Ti-mo-Ju-ha-ni-Kyl-lö-nen. Säveltäjä halusi kuvata sielunmaisemansa ihmisenä sinfoniansa alkuun koko orkesterin sävelvärien voimalla. Oma sävelkieli löytyi jo opiskeluaikana, se on kuultavissa 1984 valmistuneessa ensimmäisessä jousikvartetossa op. 3., *In Memory of A Friend, Ystävän muistolle*, jonka silloin nauhoitti Neuvostoliiton Radiokanava 1:delle NL:n säveltäjäliiton jousikvartetto.

Komea paluu Suomeen tapahtui kesällä 1986, kun Helsingin Juhlaviikot järjesti Timo-Juhani Kyllösen sävellyskonsertin kesäkonserttien sarjassa. Konsertti pidettiin Temppeliaukion kirkossa.

Syksystä 1986 tuli kiinnitys Sibelius-Akatemian musiikinteorian ja kamarimusiikin tuntiopettajaksi. Sävellyso pillaitakin oli ja teorian opetusta Helsingin yliopiston musiikkitieteen laitoksella. TV 1 teki dokumentit Timo-Juhani Kyllösen musiikin opiskelusta Moskovassa v. 1982 *Harmonikkaopissa Moskovassa* ja v. 1988 *Sävelopissa Moskovassa* sekä MTV3 v. 1997 *Ihminen syntyy säveltäjäksi*.

Kosmopoliittisuus

Kosmopoliitiksi kasvaminen mahdollistui luontevasti elämäntapahtumien myötä: 16 vuotta kasvuikäisenä Ruotsissa, pari vuotta Suomea kierrellen ja konsertoiden Hörtto Kaalon kanssa ja 10 vuotta opiskelua Moskovassa, joka oli kansallisuuksien sulatusuuni. Tsaikovski-konservatorion ilmapiirissä virtasi vanhaa kulttuuria, siellähän olivat vaikuttaneet mm. säveltäjät Tsaikovski, Hatshaturjan ja monet muut tunnetut taiteilijat. Ensimmäisessä avioliitossa 12 vuotta perulaisyntyisen Maritza Núñesin kanssa toi Etelä-Amerikan kokemuspiiriin. Merengin tanssiminen lauantaisin, afroperulaiset rytmit ja kreolimusiikki sekä toisaalta slaavilaisuus ja mustalaismusiikin tuntemus rakensivat monikulttuurista pohjaa musiikilliselle ilmaisulle. Neljä matkaa Peruun ja v. 1980 jopa neljä kuukautta

yhtäjäksoisesti Limassa jättivät pysyvän latina-laisamerikkalaisen jäljen sielunmaisemaan. Lisäksi puolisen vuotta Ranskassa Pariisissa vuosina 1989 ja 1993 perehtyen mm. IRCAMIIN ja muihin nykymusiikin instituutioihin sekä lukemattomia matkoja eri puolille maailmaa sävellyskonsertteihin, musiikkifestivaaleille tai luennoimaan.

Freelance säveltämistä, kuoronjohtoa ja perhe-elämää

Timo-Juhani Kyllönen on ollut freelance -säveltäjä n. 20 vuotta. Sävellystilauksia on tullut tasaisesti vuosien varrella. Säveltäminen on hänelle kutsumus, joka vaatii kaiken, siksi hän ei ole hakenut mitään virkaa. Arki rakentuu säveltämisen, perhe-elämän ja kuoronjohtamisen ympärille. Säveltämisen katkaisee kerran viikossa naiskuoron johtaminen Kirkkonummen kansalaisopistossa, esiintymiset ja konsertit silloin tällöin tuovat myös vaihtelua.

Timo-Juhani Kyllösellä on aviopuolisonsa Catharinan kanssa kolme tyttäret, joilla kaikilla on musiikki geeneissä, he laulavat hyvin ja myös soittavat; Aurora soittaa seltoa, Olivia viulua ja Sabina aloitti nyt syksyllä pianonsoiton opiskelun musiikki-opistossa, hän luo myös omia melodioita ja tahtoo tulla säveltäjäksi. Catharina on musiikinopettajana lukiossa ja yläasteella, hän lauloi lähes 20 vuotta mm. Radion kamarikuorossa, joka lakkautettiin 2004. Koko perhe musisoi, omakotitalo Espoossa antaakin siihen hyvät mahdollisuudet.

Säveltämisen lähtökohtana hyvyyden filosofia

Sanotaan, että suomalaiset säveltäjät ovat ammentaneet inspiraationsa Aarre Merikannon traditiosta lähes kauttaaltaan ja tiettyä sisäpiiritunnelmaa on ollut havaittavissa suomalaisessa musiikkielämässä. Tähän sisäpiiriin tuli tuntemattomuudesta 1986 nuori kolmekymppinen säveltäjä Timo-Juhani Kyllönen, jolla oli täysin toisenlainen kokemusmaailma ja toisenlainen selkeä ja jo sisäistynyt näkemys musiikin luomisesta.

Luot hyvyyttä musiikilla, tunnetko itsesi lisäksi muita säveltäjiä, joilla on sama lähtökohta? Ajatteleeko joku toinenkin säveltäjä, että hyvyys pitää maailman koossa?

– En ole törmännyt siihen, vaikka säveltäjien ajatuksia julkaistaankin lehdissä. Olen aivan oma itseni tässä filosofisessa lähtökohdassani. Jokaisella säveltäjällä tietysti pitäisi olla jonkinlainen oma filosofinen lähtökohta, koska filosofiset ajatukset kuuluvat säveltäjän työhön. Jos olet säveltäjä, olet myös filosofi. Filosofian pitää olla lähellä sydäntä. Kun välitän tai luon säveliä, heijastan omaa maailmankuvaani selaisena kuin koen sen.

Sanoin jo 20 vuotta sitten, että uskon melodiaan, tunteen voimaan ja hyvyyteen. Kyllä se kannatti sanoa, minulla oli tämä vakaumus jo silloin, kun yleisesti Suomessa oli vallalla tällainen jälkisarjallinen, avantgardistinen musiikkinäkemykset. Nykyisinhan melodisuus on sallittua.

Mistä sinulle syntyi ajatus, että hyvyys pitää saada voitolle, jotta maailma pysyy koossa?

– Minulla on ollut monta vuotta tämä vakaumus, että tehtäväni säveltäjänä on nimenomaan välittää positiivista kosmista energiaa. Koen, että olen välittäjä. Uskon Jumalaan ja uskon että on olemassa korkeampi henkinen olemus, jonka kautta saan itselleni sitä tehtävää, joka tehtäväkseni on annettu. Suuri tehtäväni on, että välitän kosmista positiivista energiaa. Minulle selvisi tässä muutama vuosi sitten, kun mietin tämän maailman kaaosta, sotia ja kärsimystä, että miten tämä suuri kaaos, koko maailma pysyy koossa? Kun tulin Suomeen 20 vuotta sitten ja tarjosin näitä ajatuksia lehtihaastatteluissa, ajatukseni oli, että minun täytyy uskoa hyvyyteen. Näkemykseni on tänä 20 vuoden aikana vain vahvistunut. Tehtäväni tässä maailmankaikkeudessa on, että välitän positiivista energiaa. Olen syntynyt tänne tästä syystä. On suuri onni, kun tiedän, että tämä on se tehtävä ja minun täytyy tehdä se sataprosenttisesti, vaikka olisin rutiköyhä, vaikka minulla olisi kuinka vaikeaa, niin minun täytyy uskoa hyvyyteen ja minun täytyy

välittää positiivista energiaa ihmisille. Se on minun tehtäväni.

Näkykö tämä siinä, että reagoit suuriin maailmantapahtumiin musiikillasi?

– Joo, niin voi sanoa. New Yorkin sävellyskonserttitapahtumalle marraskuussa 2001 annoin nimeksi *A musical Offering (Musiikillinen ubrilahja)*, koska halusin muistaa sillä sävellyksieni kautta syyskuun 11. päivän uhreja.

Sävelsin jousiorkesteriteokseni *Dies Irae*, Op.74 tapaninpäivänä 2004 Aasiassa menehtyneiden tsunamin uhrien muistoksi.

Minkälainen on sinun Jumalasi?

– Uskon, että Jumala on olemassa. Loppujen lopuksi kukaan ei voi määrittellä, minkälainen Jumala on. Uskon intialaiseen joogaan ja filosofiaan, siihen että on olemassa yksi Jumala. Ei ole olemassa erikseen muhametti-laisten Jumala, jehovien Jumala tai mormonien Jumala. Se on minulle vierasta ajattelua. Uskon, että on olemassa yksi Jumala, joka on hyvän kristallisoituma. Sen kristallisoituman kautta hän antaa meille säteitä ja kosmista energiaa. Me ihmiset jotka olemme tajunneet Jumalan suuren voiman, saamme siitä suuren vakaumuksen. Tämä säveltäjän tehtävä, että sävellän ja luon uutta musiikkia ja välitän sitä kaikenikäisille ihmisille, lapsille, aikuisille ja vanhuksille, on tapa, jolla voin välittää Jumalan hyvyttä. Jumalaan on keskittynyt kaikki hyvä. Minulla ei ole tarvetta määrittellä, minkä näköinen hän on.

– Jumala on mahtava voima. Olen aina kokenut, että saan voimaa henkisen Tien seuraamisesta. Olen koko elämäni ajan pyrkinyt menemään eteenpäin omalla henkisellä Tieläni, yritän päästä seuraavalle tietoisuustasolle. Uskon, että tietoisuus on ikään kuin pyramidi. Ylhäällä korkeimmilla rappusilla on Jumala, Valo ja Totuus, jota kohden jokaisen meistä pitäisi kulkea ja pyrkiä löytämään ne elämän aikana. Lopullista totuutta tässä asiassa kukaan ei voi sanoa. Olemme vaan ihmisiä, emmekä voi kuvitella olevamme jonkun toisen yläpuolella. Pitää olla nöyrä oman tehtävänsä ääressä ja uskoa siihen. Olen onnellinen

silloin, kun pääsen seuraavalle tietoisuustasolle siinä pyramidissa. Mitä lähemmäksi tulen Jumalaa, Valoa ja Totuutta, sitä vahvemaksi minun sieluni tulee. Henkinen vakaumukseni on, että myöskin tehtäväni kristallisoituu selkeämmäksi, mitä korkeammalle pääsen tietoisuuden kehityksessä.

Minkälainen sinun tietoisuustasosi on nyt? Mistä haluat tulla tietoiseksi?

– Rakastan luontoa, rakastan ihmisiä ja rakastan tätä maailmaa, missä elän. Se on peruslähtökohta, jonka takia olen onnellinen tehtävässäni. Pyrin välittämään rakkautta. Haluaisin, että ihmiset oppivat rakastamaan luontoa ja kanssaihmissään yhä enemmän ja enemmän. Mitä voimakkaampi tämä kanssaihminen välinen rakkaus on, sitä lähemmäksi tulemme tätä minun ideaaliani, sitä että hyvyys pitää maailmaa koossa. Jos jokainen ihminen uskoisi tähän hyvyteen todella vahvasti, niin kyllä tästä maailmasta vähenisi kaikki sellainen, mikä sijaitsee tässä tietoisuuspyramidissa alempana, ihmiset joiden tajunta on täynnä sielun likaa: kateutta, turhamaisuutta, omahyväisyyttä, ahneutta, intriigejä, rikollisuutta ja muuta tällaista. Mitä alemmalla tasolla tajuntasi on, sitä kauempana olet Jumalasta, Valosta ja Totuudesta.

Lopulta filosofiset ajatukset ovat hyvin yksinkertaisia, kun ymmärtää mistä on kysymys. Itse voin sanoa, että vain tekojeni kautta välitän omaa tietoisuustasoaani. Voin vain kysyä, kuinka paljon olen itse vapaa tästä liasta, ihmisen heikkoudesta ja seitsemästä perisyynnistä?

Miten Jumalan ja Hyvyyden läsnäolo tulee esille siinä, mitä olet ja mitä teet?

– Koen sen niin, että olen saanut määrätyn tehtävän ja määrätty asiat ovat selkiintyneet tässä elämän varrella. Olen täyttännyt 50 ja tässä elämänvaiheessa on tyypillistä, että voi vähän katsoa taaksepäin ja voi katsoa vähän eteenpäin. Huomaan, että olen kuitenkin elänyt hyvyyden periaatteiden mukaisesti. Minulla on perhe: vaimo ja kolme lasta, se on tärkeä osa tätä hyvyyden palvelemista. On suuri tehtävä kasvattaa lapsia tähän maailmaan ja yrittää saada heistä mahdollisimman hyviä ihmi-

siä. On ehkä suurin tehtävä meille ihmisille omien lapsien kautta välittää sitä tietoisuustasoa, minkä on itse saavuttanut. Lapsien kautta välittyy se, mitä itse on oppinut. Tietenkin välitän myös musiikin kautta ja autan heitä etenemään siinä. Jos he haluavat tulla muusikoiksi, he itse saavat päättää sen. Koen, että olemme vaimoni kanssa tehneet oikein, kun olemme antaneet heille mahdollisuuden. Musiikki on heillä ilmeisesti geeneissä, he laulavat hyvin.

Olemme pyrkineet vaimoni kanssa kasvattamaan heistä hyvyttä palvelevia kansalaisia. Olemme sanoneet heille, ei saa puhua pahaa toisista eikä saa kiroilla. Opin sen omalta äidiltäni. Äitini sanoi aina, on rumaa kiroilla. Se on totta. Jos itse kutsut Saatanaa käyttämällä paljon elämäsi aikana näitä Mefistofelen sanoja, niin se negatiivinen energia alkaa virrata sinuun.

Ihmisen pahuus ja Mefistofeles

– Ihmisen pahuus on filosofinen kysymys. Sanotaan, että on olemassa kolme erityyppistä ihmistä: ensimmäiseen tyyppiin kuuluvat ne, jotka ovat syntyneet Mefistofelesta ja palvelevat Mefistofelesta koko elämänsä ajan; toiseen tyyppiin kuuluvat ne, jotka ovat syntyneet

Mefistofelesta, mutta palvelevat Jumalaa koko elämänsä ajan, he siis pyrkivät hyvyttä kohti, mutta heillä on paljon negatiivista energiaa itses-

sään syntymästään lähtien; kolmanteen tyyppiin kuuluvat ne, jotka ovat syntyneet Jumalasta ja palvelevat Jumalaa. Tämä kuulostaa ehkä yksinkertaiselta. Kun törmään erilaisiin ihmisiin, ajattelen, onkohan se syntynyt Mefistofelesta ja palveleeko se kuitenkin Jumalaa, kun se pyrkii hyvyteen, vaikka sillä on kuitenkin jotain negatiivista energiaa. Tai sitten ajattelen, tämä on hyvä ihminen, koska tunnistan hyvää energiaa.

Siis klassinen jako; mustat, harmaat ja valkeat

– Siinä tavallaan tulevat nämä kolme. Sillä on suuri merkitys minulle. Kolme on myös pyhä luku. Minulle tärkeä kolminaisuus on Isä, Poika ja Pyhä Henki

Hyvän ihmisen pitää olla valpas

– Kun katsoo maailmanhistoriaa, on ollut kausia jolloin Mefistofelellä on ollut suuri valta maan päällä,

jolloin se on hallinnut. Kuten 1940-luvulla, jolloin maailma oli hallitsematon ja kaaosmainen. Hyvyys ei hallinnut silloin, hyvyys ei pitänyt maailmaa koossa. Meidän hyvien ihmisten tulee pitää yhtä, meidän pitää uskoa

”Musiikin luominen merkitsee Timo-Juhani Kyllöselle ennen kaikkea kommunikointia ihmisten kanssa, yhtäläisten tunteiden etsimistä kanssaihmisistä, samuuden kokemista. Tärkeäksi tehtäväkseen hän on ottanut hyvyyden, vanhurskauden ja totuuden kaltaisten arvojen etsimisen nykyisen kaltaisesta kaoottisesta ja väkivaltaisesta maailmasta. Olennaista on tällöin musiikin emotionaalisuus, sillä vaikka maailma, siinä vallitsevat ihanteet ja kulloinkin ”ajan henki” ovat jatkuvassa muutostilassa, inhimilliset tunteet kuitenkin säilyvät pysyvinä ja universaaleina. Säveltäminen on Kyllöselle samalla eräs meditaation muoto – hän painottaa työssään intuition ja assosiaatioiden merkitystä, jotta voisi yhdistää erilaisia sisäisiä maailmoita toisiinsa, ja hän haluaa ihmisen, luonnon ja kosmoksen välisen vuorovaikutuksen heijastuvan sävellyksissään. Hänen pyrkimyksensä on saattaa lopulta sekä musiikkinsa välittäjät (esittäjät) että vastaanottajat (yleisö) edes pieniksi välähdyksenomaisiksi hetkiksi eräänlaisen korkeamman kosmisen energian ja ”pyhyiden” kokemisen äärelle. Pyrkessään musiikillaan vapauttamaan kuulijat negatiivisista tunteista ja saamaan heistä esiin positiivisen energian Kyllösen teokset ottavat abstraktilla tasolla kantaa maailmassa jatkuvasti käytävään hyvän ja pahan väliseen taisteluun. Musiikin tärkeäksi yhteiskunnalliseksi tehtäväksi jää tällöin yhdistää erilaisia, eri tavoin ajattelevia ihmisiä yhteisten sieluntunteiden ja yhteisen kauneuden kokemisen kautta.”

© Kalevi Aho, Timo-Juhani Kyllönen, 1997.
www.fimic.fi

hyvyyteen ja meidän pitää yhdistää aina voimamme hyvyyden puolesta, ettei tämä pahuus pääse valloilleen. Se on koko maailmankaikkeuden ja koko ihmiskunnan kannalta hyvin tärkeä asia, koska ilman sitä ihmiskunta ei tule kehittymään.

Mutta nyt minusta tuntuu, että hyvyys on alkanut ottaa enemmän kontrollia näistä pahosta voimista, koska niitähän pitää koko ajan pitää kontrollin alaisena. Eräässä elokuvassa sanotaan, että pahin asia, minkä hyvät ihmiset voivat tehdä, on se että he antavat pahojen voimien toimia vapaasti. Se on suurin rikos, minkä hyvä ihminen voi tehdä. Miksi ihmeessä hyvät ihmiset sallivat pahojen voimien tehdä tekojaan? Jo 1700-luvulla joku filosofi on sanonut tämän vanhan ajatuksen. Suurin rikos on, että jos hyvä ihminen on laiska ja antaa pahalle vallan.

Meillä on tehtävä, meidän on taisteltava hyvyyden puolesta, hyvän ihmisen pitää olla valpas

Positiivisen energian voima

Onko ajatusten voiman ydin siinä, että sanassa ja sen sanan laadullisessa merkityksessä on se energia? Mitä sanoja käytät, sitä energistä vaikutusta sinuun tulee? Jos systemaattisesti suosit positiivisia energioita puheen, tunteiden, toimintatapojen, asenteiden jne. kautta, niin positiivisuuden voima sinussa kasvaa? Onko idea siinä?

– Olen päätenyt tuohon lopputulokseen. Se on se idea. Totta kai minä osaksi olen tulos vanhempieni kasvatuksesta. Minulle istutettiin pienestä lähtien, älä kiroile. Miksi minun

äitini sanoi minulle aina, älä kiroile, se on ruma. Nyt se on minulle hyvin selvää, olen taunnut tämän asian.

Sinun filosofiassasi on sisäänrakennettuna hyvyys, hyvän energian taso. Ajatteletko, että säveltämäsi musiikki välittää hyvää energiaa myös silloin, kun kuuntelijat eivät tiedä siitä, että musiikissasi on positiivisuutta ja hyvyyttä?

– Se tulee luonnostaan. ei minun tarvitse sitä

ajatella. Minulla on filosofinen lähtökohhta, että hyvyys pitää maailmaa koossa. Se on henkinen, olemukseeni kuuluva ajattelu, johon uskon täysin.

Totta kai se heijastuu myös sävellyksiini. Ja esiintyessäni haluan myös välittää positiivista energiaa. Ajattelen, että jos minua miellyttää tämä sävellys, jota kirjoitan, niin silloinhan se ehkä miellyttää muitakin ihmisiä, jotka tuntevat sen saman värähtelytason omassa sielussaan.

Silloin sanoma on mennyt perille. Säveltäessäni laitan energiaa liikkeelle soitinvalinnoilla, esimerkiksi ensimmäisessä sinfoniassani ja harmonikkakonsertossani käytän paljon pata-rumpuja, koska niissä on paljon energiaa, laitan energiaa liikkeelle sillä tavalla.

Kun kuuntelet toisten säveltäjien musiikkia, erotatko ja tunnistatko, jos musiikki on sävelletty toisenlaisesta energisestä tilasta käsin, ei niin positiivisesta kuin omasi?

– Se on totta, mitä puhut. Tuo on hyvä kysymys. Olen puhunut tästä monien muusikoiden kanssa. Elämän aikana on tullut monenlaisia ajatuksia tästä asiasta ja minulle tämä kysymys on selvä. Sävellyksen energian kyllä aistii. Ihmiset sanovat joskus, että tuli huono olo tuosta sävellyksestä.

”Timo-Juhani Kyllösen lastenoppera *Kuninkaiden kirja* (1992-2002) on satiiri kuninkaasta, joka kadottaa valmiit puheet sisältävän kirjan. Valtakunta menee mullin mallin, ja epätoivoinen kuningas yrittää kansainvälisessä kongressissa sepittää puheen omasta päästään. Lopulta monien mutkien kautta menninkäinen toimittaa kirjan puiston penkille. Puolitoista tuntia kestävä oopperan sävelkieli on Kyllöselle tyypillisesti melodista, ei-tonaalista, ja laulullisuudella on siinä keskeinen sija. Mukana on myös pieniä improvisatorisia jaksoja. Säveltäjä käyttää johtoihteita kuvaamaan päähenkilöitä ja tunnelmia.”

© Pekka Hako, Suomalainen oopperamusiiikki, 2002. www.fimic.fi

Jos kuulen jonkun säveltäjän tekemää musiikkia, jossa on negatiivista energiaa, niin tämä säveltäjä haluaa tuoda esiin enemmän kaaosta kuin kauneutta, jota minä etsin. Minun filosofinen lähtökohtani on, että etsin kauneutta kaaoksesta. Saman asian voi sanoa myös, että minä etsin hyvyyttä tästä pahuudesta. Yritän löytää hyvää tästä pahasta maailmasta, missä me elämme, koska jokaisessa ihmisessä on jotain hyvää. Yritän herättää jotain hyvää ihmisessä, joka on paha. On tietysti hirveää sanoa, että paha ihminen, mutta eihän kukaan ole läpeensä paha. Uskon itse täysin anteeksiannon parantavaan voimaan, joka on suuri henkinen ulottuvuus inhimillisessä elämässä.

Huomaatko saman lukiessasi kirjaa? Tunnistatko tekstin energiasta positiivisen ja negatiivisen energian vaihtelut, jotka ovat peräisin kirjoittajan energioista kirjoittamisen hetkellä?

– Kyllä sen aistii lukiessakin. Toisaalta musiikini kautta haluan myös välittää ihmisille, että negatiivista energiaa on olemassa, mutta hyvä energia voittaa sen. Toisin sanoen sävellyksissä pitää aina olla, että positiivinen ja negatiivinen, siis hyvä ja paha taistelevat, mutta positiivinen energia voittaa aina. Haluan taiteilijana löytää totuutta tästä maailmasta. Jossain sävellyksessäni voi olla dramaattista tai jotain hyvinkin voimakasta sanomaa ja haluan tuoda esille siinä hyvän ja pahan välisen taistelun. Ilman tätä jännitettä ei ehkä myöskään olisi taidetta, joka puhuttelee ihmisiä. Kun me elämme tässä maailmassa, me aistimme kaikki nämä energiat. Tämä on negatiivista energiaa, tämä on positiivista energiaa. Sitähän on joka paikassa, koska jokaisesta ihmisestä lähtee kaikenlaista energiaa.

Bioenergian tunnistamiskyky

Isoäiti oli näkijä

– Aistin aika herkästi nämä energiat, isoäitini oli ennustaja ja näkijä, joka todella pohti näitä asioita paljon. Olen saanut olemukseeni ehkä geenienkin kautta isoäidiltäni tämän herkkyyden aistia nopeasti ihmisen energiakentän,

tämän eräänlaisen bioenergian tunnistamiskyvyn. Ehkä minua siksi kiinnostavat nämä psykologiset ja parapsykologiset asiat.

– Pikkupoikana näin kuinka ihmisiä tuli kaukaa isoäidin luo, samoja ihmisiä tuli vuodesta vuoteen Ruotsista saakka. Asiat tapahtuivat siten niin kuin isoäiti oli kertonut ihmisille. Kyllä se pistää pikkupojankin miettimään. Muistan hyvin, kun eräs mies tuli ja sanoi isoäidille, että kerro minulle minun tulevaisuuteni. Isoäiti sanoi, että en voi kertoa sinulle mitään. Mies nauroi vaan, että olen kuullut sinusta paljon. Sitten mies meni bussipysäkillä ja kuoli siinä sydänkohtaukseen. Kysyin isoäidiltä, miten pystyit näkemään, että hän kuolee. Isoäiti sanoi, että miehellä ei ollut yhtään väriä aurassaan. Tiedän tapahtuman isoäitini lapsuudesta, hän oli vasta viisivuotias, kun hän näki, että naapurua vietiin valkoisessa arkussa ja parin viikon kuluttua tämä naapuri kuoli.

Dzuna opasti bioenergian tuntemiseen

– Opiskellessani Moskovassa tutustuin assyrialaisyyntyiseen ihmeparantajaan Dzuna Davitasviliin. Dzuna auttoi Breshneviä ja muita puolueen tärkeimpiä pamppuja silloin, kun mikään lääkäri ei enää voinut auttaa, hän tuli silloin käsiensä kanssa. Dzunalla oli aivan uskomattoman pitkät sormet. En ole ikinä kenelläkään nähnyt sellaisia. Maailmassa on vain viisi sellaista parantajaa, joilla on näin vahva bioenergiakenttä kuin Dzunalla. Hänestä oli TV -ohjelma Suomessakin. Dzunalla oli virallisesti tunnustettu asema tieteellisenä assistenttina parapsykologian instituutissa, jossa tutkittiin telepatiaa ja bioenergiaa. Hänestä tehtiin dokumenttifilmejä, joissa hän levitöi.

– Tutustuin häneen v. 1984 ja hänestä tuli hyvä ystäväni. Se ei ollutkaan mikään yksinkertainen juttu, koska Dzuna otti vastaan ainoastaan sellaisia ihmisiä, joilla on positiiviset energiat. Hän saattoi käännäyttää oveltaan ihmiset, jos hän tunnisti negatiivisen energiakentän. Koti oli hänelle pyhä paikka, hänellä oli paljon ikoneja seinillään eikä hän päästänyt kotiinsa mitään negatiivista.

Minulle Dzuna sanoi jo silloin 1984, kun tutustuin häneen, että voin olla parantaja ja

voin parantaa jos haluan, koska minulla on paljon positiivista energiaa ja sitä tulee käsieni kautta. Tehtäväni ei ole kuitenkaan parantaa käsilläni, mutta voin kanavoida energiaa musiikin kautta. Tajusin silloin sen, että minun täytyy kanavoida musiikkiani tätä positiivista energiaa, joka on parantavaa energiaa. Kuoroa tai orkesteria johtaessani huomaan kyllä sen, että käsistä lähtee energiaa. Dzuna sanoi, että taiteellisesti lahjakkailla ihmisillä on yleensä myös parapsykologinen kyky voimakas. Tämä piti paikkansa isoäitiinikin, hän oli myös taiteellisesti hyvin lahjakas.

Bioenergiaasi on testattu?

– Eräs bioenergiayhdistykseen kuuluva laulaja on testannut tätä minun bioenergiaani. Hänellä itselläänkin on voimakas bioenergia. Hän testasi ajatuksen voimaani ja energiaani pitämällä metallilankakehystä käsissään noin 10 metrin päässä. Metallilankakehys alkoi liikkua, kun ajattelin sitä. Hän sanoikin, että sinulla on tosi vahva energia. Olen hyvin tietoinen tästä vahvasta bioenergiastani. Jos alan ajatella jotain juttua tai ihmistä, niin energiani alkaa vaikuttaa jossain muodossa. Monilla ihmisillä on jossain määrin tällaista parantavaa bioenergiaa käsissään. Emme vain tiedä sen olemassaolosta.

Minulla on ollut syntymästani lähtien tämä herkkyys, mielestäni taiteilijoilla pitää olla herkkyyttä. Herkkyydellä saa kosketuksen mielikuvituksen vapaaseen lentoon ja ripaukseen luovaa hulluutta. Parapsykologia ja taide liittyvät muuten toisiinsa hyvinkin läheisesti. Tällaiset yliluonnolliset jutut, kuten telepatia kuuluvat mm. taiteilijoiden olemukseen. Tiedän kuitenkin, että jotkut ihmiset eivät hyväksy energiaa, jota minusta lähtee. Ei kaikille voi olla mieliksi! Minua joko rakastetaan tai ei. Onko tämä dilemma vai ongelma? Minulle se ei ole ongelma, olen se mikä olen, olen itsenäni aito ja vilpittömän kaikessa mitä teen.

Luomisvoima

Sinusta tuntuu pursuavan häkellyttävän voimakas luomisvoima? Missä ne luomisen läh-

teet ovat? Mistä se energisyys tulee? Hyvyydestä ja Jumalastako?

– Minulla on ollut tämä energisyys ja luomisvoima syntymästä asti. Olen havainnut, että laulaessa lähtee energiavirta, vaikka en varsinaisesti ole opiskellut laulajaksi, olen saanut laulukoulutusta vain vuoden Moskovan yliopiston valmistavassa tiedekunnassa. Ihmisääni on luonnollisin kanava, mitä kautta voit kommunikoida ihmisten kanssa. Kun menet tekstin sisälle, niin lauluääni on todella luonteva tapa ilmaista sanomaa. Tekstin avulla musiikki ehkä kommunikoituu konkreettisemmin. Tämä liittyy myös kieleen. Jokaisella kielellä on oma melodiansa, huomaan sen kun puhun seitsemää kieltä. Ehkä musikaalisuus ja kielet ovat kykyinä lähellä toisiaan. On Jumalanlahjaa, jos on lauluääni. Olimme Juha Kotilaisen kanssa yksityistilaisuudessa Espoossa esiintymässä ja ihmiset tulivat kertomaan: Uskomatonta, kun sinä laulat, niin mieliala ja henkinen olemus kohenee. Miten pystyt välittämään tällaista energiaa, joka nostaa aivan toiselle tasolle? Viime lauantaina tuli viimeksi ihmisiä kiittämään ja ihmettelemään, miten pystyt laulamaan ja soittamaan noin. Sanon, että olen sataprosenttisesti oma itseni, ei minun tarvitse miettiä, miten pystyn koordinoimaan monta asiaa yhtä aikaa: laulamaan, viheltämään ja soittamaan. Motoriikan pitää toimia. Olen saanut tämän lahjan ja tätä lahjaa minun tulee välittää ihmisille. Olisi itsestä pitää se vain itsellä. Jotkut suomalaiset ovat kuitenkin kateellisia, jos olet erilaisempi kuin muut ja jos sinulla on kyvykkyyttä enemmän kuin muilla. Miksi ihmiset eivät vain ota vastaan hyvää energiaa? Uskon hyvyyteen ja positiiviseen energiaan, miksi ihmeessä kenenkään pitää tulla kateelliseksi? Eihän se ole keneltäkään pois. Johtuuko se siitä, etteivät nämä ihmiset ole päässeet omassa tietoisuudenkehityksessään lähemmäs Jumalaa, Valoa ja Totuutta? Ei minulla kuitenkaan ole mitään oikeutta tuomita toisia, olen vaan ihminen.

Säveltäminen vaatii vahvan energian. Sävellet koko olemuksesi kautta et vain älyyn?

– Joo, sävellän intuition kautta, täytyy sanoa, että joskus olen hurjan väsynyt kun olen säveltänyt pitkän ajan. Saatan nukkua muutaman tunnin ja sitten olen taas virkeä. Moni ei tule ajatelleeksi kuinka paljon luova prosessi vaatii energiaa. Joku voi luulla, että siellä se vaan viheltelee.

Energia menee säveltämiseen 100- tai 150 – prosenttisesti. Ihmiset eivät aina ymmärrä sitä, että sävellän, kun istun. Mietin silloin säveliä, sävelvärejä ja sointuja. Vaatii pitkän prosessin, ennen kuin saa sen oikean sävelvärin musiikkiin. Sävellystyötä voi verrata öljyvärimaalaukseen, lapsena maalasin aika paljon.

– Äskettäin olin Lahiradion haastattelussa, siinä kysyttiin mikä se luovuus on ja miten se tulee esille. Tykkään tanssia, siinä tuolilla alan improvisoida ja liikkua, kun etsin pianolla juttuja. Luovuuteen liittyy liikettä, se on energialiikettä. Tanssija-

kin välittää energiaa. Etelä-amerikkalainen kulttuuri on jättänyt minuun pysyvän jäljen, pidän tanssimisesta, rytmi vetoaa. Kun on nähnyt afroperulaisen tanssivan afroperulaista musiikkia, se on kokemus, jota ei unohda ikinä. Esiintyessä on myös liikettä, energianvälittämistä. Säveltämisessä luoval-

la hetkellä tapahtuu liikettä. Alan kävellä, juon vettä paljon ja kävelen. Kävelen pitkän lenkin ja kun tulen takaisin, olen löytänyt ratkaisun.

– Tällä tavalla luova prosessi minussa tapahtuu, kun alan kirjoittaa tyhjälle paperille, ensin ei ole mitään. Se on vaikein hetki luovuudessa. Kun alkuidea tulee, se lähtee jostain liikkeelle. Niin kuin Beethovenillakin se ti-ti-tii, joku koputti ovelle. Joskus kuulen linnun laulavan pienen upean intervallin (laulaa), jo-

ku tällainen pieni idea on aluksi. Siitä se alkaa yht’äkkiä raksuttaa ja luova mielikuvitus lähtee liikkeelle.

– Säveltämisessä minulle on tärkeää värin hallinta orkesterissa, että kaikki soitinryhmät kuuluvat, orkestraatio on läpikuultavaa. Olen onnellinen, että sain venäläisen orkestraatiokoulutuksen, koska siellä painotetaan orkesterin hallintaa. Säveltäessä käytän pianoa tai tietokoneella säveltäessäni syntikkaa, pääinstrumenttini harmonikka ei varsinaisesti liity sävellystyöhön. Moskovan opintoihin kuului kuitenkin soittaa Bachin urkuteokset läpi, tuli tuntuma fuugan monimutkaisiin kuvioihin, se auttaa, että säveltäessä satsi saa lisää väriä.

Voimakas intuitio

– Moskovassa Dzunan luona oli eräs muusikko, joka katsoi käsiäni ja sanoi, että sinulla

on kaksinkertainen intuitionviiva, on hyvin harvinaista, että on niin voimakas ja selkeä intuitionviiva. Luovassa työssä tarvitsee intuitiota, ilman intuitiota ei synny mitään uutta. Luova työ on energiaa, intuitio on myös energiaa. Intuitio on superäly, tämän normaalin älyn yläpuolella, joka laittaa kaikki asiat kohdalleen, vaikka en itsekkään tiedä miksi

– En tiedä, millä sanoilla voi kuvata sitä, että olen aina luottanut intuition ja Jumalaan, korkeampaan henkiseen voimaan. Minulla on vahva vakaumus, että on olemassa Jumala, joka auttaa minua. Se antaa minulle vahvuutta, energiaa, josta olen onnellinen. Tiedän, että kun luotan omaan intuitioni, niin ne sävellykset syntyvät semmoisina kuin olen ne kuvitellut, että niiden pitää olla. Ne vaan muodostuvat ja itsekin ihmettelen, miten tästä tuli tällainen muoto, kaikki palaset ovat kohdal-

”Timo-Juhani Kyllösen sävellystyö on suosinut aina sellaisia piirteitä kuten tunnistettava motiivi- ja melodiatyöskentely. selkeä harmoninen rakenne, kamarimusiikillinen polyfonia, vahva rytmien pohja ja tunnepitoinen ekspressiivinen ilmaisu. Parikymmentä vuotta sitten tätä tyyliä pidettiin ”vanhanaikaisena”. Kiinnostava tilanne suomalaisessa nykymusiikissa on se, että monet 1980-luvun modernisti-säveltäjät ovat muuttaneet estetiikkansa samansuuntaisiin päämääriin kuin edellä mainitut.”

© FT, dos. Alfonso Padilla 2006

laan, niin kuin pitääkin, ei yhtään ylimääräistä tahtia. Ihmettelen joskus, miten voin tietää, että tuota tahtia ei tarvita tuohon, tuosta ei voi ottaa pois, koska silloin koko rakennus hajoaa. Esimerkiksi jos otat jostain esim. Chopinin Preludista yhden tahdin pois, niin se ei toimi, se on pienestä kiinni.

Säveltäminen on meditaatiota

– Olen lukenut aika paljon joogasta ja meditaatiosta. Rajajooga kiinnostaa eniten, koska minua kiinnostaa joogassa henkinen puoli. Olin 35-vuotias, kun ensimmäinen lapsi syntyi, sitä ennen ehdin lukea hyvin paljon. En ole kiinnostunut asanojen harjoittamisesta, istumisesta jossakin määrättyssä asennossa. Ei ole ollut aikaa eikä se vaan kaikille sovi.

– Meditoin aina, kun sävellän. Meditointi on minulle Jumal'yhteyden ja mielenrauhan etsimistä. Kun aloitan miettiä jotain sävellystä, niin puhdistan meditaatioissa ajatukset kaikesta muusta, ettei ole mitään, on täysin tyhjä pää. Olen huomannut, että minussa itsessäni on se meditaation kyky olemassa, ei minun tarvitse päivittäin sitä harjoittaa. Kun sävellän, olen meditaatiotilassa. Säveltäminen on meditaatio-olotila, olen täysin pois, en kuule mitään. Sama tapahtuu, jos maalaan öljyvärimaalausta tai piirrän, olen täysin pois, täysin eristäytynyt, olen tässä enkä kuitenkaan reagoi mihinkään. Kun tähän olotilaan pääsee niin sitä luovaa, kosmista energiaa alkaa virrata, avautuu energiayhteys kosmiseen voimaan, Jumalaan. Kun virtaus alkaa, se on ihana olo-tila. Kuvittele, että jos minulla ei olisi tällaista yhteyttä, olisin vain itseni kanssa enkä tuntisi tätä hyvän olon tunnetta, tätä onnellisuuden tunnetta. Tiedän kuitenkin, että minulla on Jumalan läsnäolo, kun teen työtäni. Ehkä on niin että Jumala auttaa minua myös saavuttamaan meditatiivisen rauhan itseni kanssa, jotta löydän sen luovan oikean sävelen, mikä täytyy löytää. Jos minulla ei ole sitä luovaa säveltä sillä hetkellä, sitä intervallia jonka haluan, niin sitten minä rauhoitun, meditoin vähän aikaa ja sitten energia alkaa virrata. Nyt se tulee, tämä on oikea intervalli, tämä on oikea rytminen

kuvio, nyt tiedän, se on näin ja sitten laitan sen paperille. Se on siinä.

Takaisin melodiaan

– Edustan tällaista takaisin melodiaan -linjaa. Emootiot ovat minulle tärkeitä, musiikini välittää tunteita ja emootioita ihmisille, koska olen vakuuttunut siitä, että emootiot ja tunteet ovat universaaleja. Kiinalainen itkee, myös suomalainen itkee, afrikkalainen iloitsee ja nauraa, niinhän mekin tehdään. Tunteet ovat yhdistäviä tekijöitä eri kulttuureista tulevien ihmisten välillä. Minulla on ollut sävellyskonsertteja hyvin monessa maassa eri puolilla maailmaa. Olen hyvin emotionaalinen ihminen itse ja haluan välittää emotionaalista sanomaa ihmisille. Maailmasta löytyy myös musiikkia, joka on pelkästään matemaattista, konstruktivistista rakennelmaa, koska on kaikenlaisia säveltäjiä. Jokainen säveltäjä varmasti löytää sen oman yleisönsä, mutta itse uskon, että olen tavoittanut melodisuudella laajempia ihmismassoja, tavallista kansaa, jolla ei ole musiikillista koulutusta. Musiikilla pystyy tavoittamaan suurempia ihmisjoukkoja, jos sävellyksessä on emotionaalinen sanoma. Jos musiikissa on voimakas lataus, melodian kautta pystyy löytämään emootiot paremmin kuin että jos tekisin hyvin modernia avantgardistista musiikkia, jossa ei välttämättä ole sitä kauneutta. Yritän löytää kauneutta myös dissonoivista sävelistä. Avantgardistiset säveltäjäkollegani ovat alkaneet myös käyttää melodiaa, nykyisinhan se sallitaankin.

Näyttää siltä, että musiikissa mennään yhä enemmän siihen, että ylitetään tyylien rajat, ei pysytäkään enää niin selkeästi yhdessä linjassa kuin aiemmin 20-30 vuotta sitten. Tässä on varmaakin hyviä puolia?

– On, on. Olen ollut 12 vuotta naimisissa perulaisen kuoronjohtajan Maritza Núnesin kanssa, hän toimii kirjailijana ja dramaturgina nykyisin ja on edelleen hyvä ystäväni. Meitä yhdisti se, että pyrimme molemmat elämäsämme hyvyttä kohti, pystyimme säilyttä-

mään ystävyyden. Ystävyyteen pystyy liittämään korkeampaa henkistä voimaa. Joka tapauksessa hänen kauttaan pääsin kosketuksiin latinalaisamerikkalaisen kulttuurin kanssa. Eri kulttuurien kohtaaminen on ollut minun kosmopoliittisessa taustassani hyvin luonnollinen osa. Olen käyttänyt musiikissani monenlaista folklorea. Ei voi sanoa, että taide-musiikin pitäisi olla määrätynlaista. Emme enää elä Schubertin tai Beethovenin aikaa, jolloin oli selkeästi kansanmusiikki ja taidemusiikki. Mutta jos katsoo Johan Sebastian Bachin musiikkia, niin siinä nähdään kaikki nämä tanssit, giguet ja menuetit. Beethoven käytti kansantansseja ja myös Glinka. Jokaisella on vaikutteita kansanmusiikista. Nyt maailma on paljon kutistuneempi, on mahdollista tutustua tähän maailmankaikkeuteen. Se on johtanut siihen, että erilaisia tyyli-lajajeja ehkä sekoittuikin enemmän nykymusiikissa ja taidemusiikissa. Kun kirjoitan perinteiselle bändille, käytän siinä harmonikkaa, syntikkaa, kitaraa, rumpuja ja bassoa. Niin kuin juuri ilmestyneellä CD-levyllä, jolla mm. tyttäreni Aurora ja Olivia laulavat sävellykseni *Tre sånger för barn (Kolme laulua lapsille, op. 62)* ja jossa itse soitan midiharmonikkaa. Mutta kun teen musiikkia sinfoniaorkesterille, on kyseessä aivan erilainen maailma. Ammattisäveltäjän pitää pystyä tekemään kaikentyyppistä musiikkia, kaikenikäisille ihmisille; pienille lapsille, nuorisolle ja aikuisille.

"Timo-Juhani Kyllösen kamarimusiikkituotanto (mm. kaksi jousikvartettoa 1985, 1989), liittyy venäläiseen vapaatonaaliseen, motiivitekniiseen ja kontrapunktiseen traditioon, jonka taustahahmoina ovat Sostakovits ja Prokofjev. Kyllösen mollisävyiselle eepiselle melokselle – esimerkiksi ensimmäisessä jousikvartetossa ("Erään ystävän muistolle") ja triossa harmonikalle, viululle ja sellolle (1986) – on helppo löytää vertailukohteita kauempaakin slaavilaisesta perinteestä. Myöhemmissä teoksissa kuvaan on tullut myös modernimpia aineksia, klustereita, glissandoja ja improvisatorisia jaksoja (*Elegia Quasi una sonata* viululle ja pianolle 1987). Toinen pääosa Kyllösen teoksista on vokaalimusiikkia, etupäässä kappaleita lapsi- tai naiskuorolle. Näihin ovat tuoneet etelä-amerikkalaista väriä espanjankieliset (tai espanjasta suomeksi käännetty) tekstit, joita ovat kirjoittaneet paitsi perulainen Carmen Luz Bejarano myös Kyllösen ensimmäinen vaimo, perulaissyntyinen kuoronjohtaja Maritza Núñez."

© Mikko Heiniö, Suomen musiikin historia 4, s. 226.

Musiikki on kommunikaatiota

– Säveltäjillä ja taiteilijoilla on yleensä tarve kommunikoida ihmisten kanssa ja yrittää löytää yhteisiä tunteja ja värähtelyjä sielunmaisemissa. Palaute on tärkeää taiteilijalle. Täytyy sanoa, että Kaukalinnan konsertissa Kerimäellä Savonlinnan lähellä, jossa olimme elokuun alussa, oli sellaista vuorovaikutusta ja energianvaihtoa yleisön ja taiteilijoiden välillä. Kumpikin osapuoli sai, me taiteilijat annoimme ja me saimme, annoimme takaisin sitäkin enemmän ja yleisö sai. Tämä prosessi on kummallinen, kun se lähtee liikkeelle: siinä on esittäjä, siinä on yleisö ja kolmantena on säveltäjä. Ilman sävellystä ei synny esitystä eikä ilman yleisöä synny kommunikointia. Taiteen tulee koskettaa suurempia ihmismääriä eikä jäädä vain oman sieluni sisäiseksi maisemaksi, jota itse tarkastelen.

Taiteilijan pitää olla myös itsekäs, minun pitää säveltäjänä uskoa siihen, mitä teen ja minun täytyy olla vakuuttunut siitä, että todella haluan välittää sitä, mitä tunnen tästä maailmankaikkeuden tuskasta ja maailman tapahtumista. Tämä tavattoman vahva kommunikation tarve on se syvin syy, että minustakin on tullut taiteilija.

Ensimmäinen jousikvartetto syntyi surusta

– Ensimmäinen jousikvartetto opus 3, *In Memory of A Friend (Ystävän muistolle)* liittyy läheisen ystäväni kuolemaan, hänen nimensä oli Lars-Erik Schönberg. Hän oli mm. Tilateat-

Taiteilijat Timo-Juhani Kyllönen, Juba Kotilainen ja Seeli Toivio katsastamassa konserttipaikkaa Kaukalinnan puutarhassa ja esiintymässä puutarhakonsertissa (pieni kuva).

terissa lavastajana. Hän kuoli aivan yllättäen 38-vuotiaana leikkauksen yhteydessä ja häneltä jäi kolme pientä lasta. Sain suruviestin Moskovaan ja halusin pukea surun sanoiksi musiikin avulla. Mietin mikä soitinkokoonpano voisi ilmaista intiimejä tunteita? Ensimmäinen jousikvartettoni opus 3 syntyi tästä surusta 1984. Teos on neliosainen, ensimmäisessä osassa on surua, teoksessa on myös lohtua, musiikissa on hyvin vahva tunne mukana. Minulle se oli läpimurtoteos säveltäjänä. Kun tulin Suomeen se soitettiin Tempeliaukion kirkon sävellyskonsertissa, jonka Helsingin Juhlaviikot järjesti. Jousikvartetto on Finlandia-recordsin 1990 julkaisemalla CD-levyllä ja sitä on soitettu paljon tuolla maailmalla, koska levy meni kansainväliseen levytykseen.

Erik Tawaststjerna kirjoitti hyvin yksityiskohtaisen analyysin ensimmäisestä jousikvar-

tetostani, joka esitettiin Ritarihuoneella 1986, heti kun tulin Suomeen. En ole ikinä saanut niin hyvää yksityiskohtaista analyysia mistään muusta teoksestani. Hän paneutui siihen, hän halusi nuotit etukäteen ja hän tutki niitä. Suomen ja Pohjoismaiden televisioissa esitettiin silloin neljän jousikvartetton sarja, jossa oli minun jousikvartettoni lisäksi Joonas Kokkonen, Per Henrik Nordgrenin ja Jouni Kaipaisen jousikvartetot.

Promootiokantaatti luonnon voimasta

– Olin tekemässä Sibelius-Akatemiassa 1990 musiikin lisensiaatti- ja tohtoriopinnot säveltäjänä, kun tajusin, että minähän olen säveltäjä

ensisijaisesti, minun täytyy kirjoittaa seuraava sävellys. Se on minun tohtorinväitöskirjani. Sanoin näin, kun olin Filosofisen tiedekunnan promootiossa v. 2000 ja promootiokantaattini Metsässä tuulee op. 58 esitettiin Finlandia-talossa. Tuntui kiinnostavalta, että se oli juuri filosofisen tiedekunnan promootio, jossa istui 800 tohtorihattulaista ja maistereita. Salissa soi Aale Tynnin runo *Metsässä tuulee*. Se heijastaa sodanjälkeistä aikaa. Minulta pyydettiin kantaatti tähän runoon. Se on hieno runo, kertoo luonnon voimasta. Istuin siinä ja kuuntelin 26 minuuttia, kun Ylioppilaskunnan Soittajat soittivat ja Akateeminen Laulu lauloi Jan Söderblomin johdolla kantaesityksen. Kaikki istuivat siinä ja kuuntelivat. Menin sitten lavalle ja otin vastaan kiitokset ikään kuin tohtorinhatun. Tunsin energian liikkuvan, tuli tunne että nyt välittyy taas jotain näille ihmisille. Suomen älymystöä oli läsnä, en tiedä, tajuivatko he sen?

Lapset yleisönä

– Kun on puhe energianvaihdosta, niin lapset ovat rehellisiä. Kun esiinnyin lapsille, olen likomärkä. Koko ajan pitää olla joku juttu päällä, paljon energiaa, yhtään ei voi herpaantua, koska lapsille pitää olla täysillä. Olen käynyt mm. espoolaisissa kouluissa kertomassa säveltäjän ammatista. Pidän luennon, jota ala-asteen luokat I-VI ovat olleet kuuntelemassa. Kerron ensin esim. ensimmäisestä sinfoniastani, miten tämä sävellys on syntynyt ja pyrin kertomaan mielikuvitusriikkaasti, mitä siinä voisi olla, sitten soitan latinalais-amerikkalaisia lyömäsoittimia, intiaanihuilua, harmonikkaa ja laulatan lapsia, laulan itse heidän kanssaan. Lopuksi laulamme aina Sukkarokin, joka on myös juuri ilmestyneellä Leikkikoulu Sockanin CD-levyllä, levyn loppuun tulee karaoke-osa suomenkielillä tekstillä. Tyttäreni Aurora ja Olivia sekä eräs Fanny laulavat levyllä. Kun luento oli ohi kaikki Lahnuksen koulun noin 150 oppilasta halusivat nimikirjoitukseni, he tulivat ja seisivat jonossa. Se oli mahtava kokemus. Lapset ovat vilpittömiä, he tulivat omasta vapaasta tahdostaan hakemaan nimikirjoitusta.

Lapsikuorosarja nro 1. op.7

– Jos mielikuvituksen lento on vapaata niin kuin se minulla on, niin pystyn kyllä eläytymään lasten maailmaan ja kuvittelemaan mistähän lapset voisi tykätä. Kuvittelen, että olen yhtä vilpitön ja rehellinen kuin lapset. Olen säveltänyt paljon musiikkia lapsille. Melodia on lapsille tärkeä, rytmi myös. Tässä Maritza Núñesin tekstiin sävelletyissä teoksissa olen käyttänyt perulaisia lyömäsoittimia, mm. laatikontaltainen soitin, jota afroperulaiset pojat käyttävät kadulla myydessään. Soitin on kulkeutunut Perusta Espanjaan, jossa sitä käytetään flamencomusiikissa. Tykkään käyttää paljon erilaisia lyömäsoittimia, se heijastuu orkestraatioon. Myös harmonikkakonsertossani op. 60 olen käyttänyt paljon lyömäsoittimia. Tässä lapsikuoroteoksessa perulaisten lyömäsoittimien lisäksi ovat mukana kellopeleli ja triangeli viimeisessä osassa. Teos on viisi-osainen ja tekstin teema kulkee seuraavasti: 1. osassa lapsi nukahtaa *Nuku hento unelmani*, 2. osassa *Tähtikuoro tulee herättämään pienen lapsen*, 3. osassa *Lapsi näkee unta, että on Andien vuoristossa, tyttö laskeutuu alas vuorilta tanssien koko Juhannusyön*, 4. osassa *Neekeripoika myy kuumia maissipiirakoita ja tanssii* ja 5. osassa *Lapsi nukahtaa uudelleen ja herää "Tämähän oli vain unta"*

Miten säveltäjänä kuvaat, miten tunteet ja energia ilmenevät musiikissasi?

– Otan esimerkiksi harmonikkakonserttoni ensimmäisen osan, jota kuvaan näin: osa alkaa uhmaavalla tritonus-sekunti-intervallialkumotiivilla, se toimii tulisenä (con fuoco) energialähteenä koko ensimmäiselle osalle. Harmonikkasoolo ammentaa myös tästä orkesterin alkusoitosta perusenergiansa, minkä avulla saavutetaan keskivaiheessa ensimmäinen orkesterin ja solistin yhteinen päähuipentuma. Sitä seuraa harmonikan kadenssi maustettuna conga-rumpujen 16-osa-rytmikuviolla. Tämä kuvio on jonkinlainen läpi koko teoksen toistuva ydinrytmimotiivi, johon myös ensimmäisen osan energiakeskittymän loppunousu kulminoituu. Olen matkustanut paljon Latinalaisessa Amerikassa, mistä

olen saanut musiikkiini erilaisia elementtejä, ehkä eniten rytmisektion käsittelyyn. Viidakossa ja Suomen metsissä kokemani luonnonäänten sinfonia sekoitettuna kaupunkiaaniin heijastuvat tähänkin teokseen. Luonnonläheisyys on ollut minulle aina todella tärkeää. Netistä löytyy analyysini tästä teoksesta (www.fimic.fi).

Musiikkia soite- taan maailmalla

Silmäillessä Timo-Juhani Kyllösen teosluetteloa ja curriculum vitae -listaa ei voi olla hämmästyttäen kansainvälisyyden runsautta. Hänet tunnetaan maailmalla ja hänen musiikkinsa soi maailmalla.

– Kuinka monta sie-lua olenkaan tavoittanut musiikkini kautta. Musiikin kieli on ihmeellinen kieli, kun se on universaali, sitä ei tarvitse kääntää, Uskon siihen emootioon ja melodian voimaan. Nyt 16 vuotta ilmestymisensä jälkeen Finlandia-recordsin sävellyslevyni edelleen soi maailmalla. Se on löytänyt tiensä moneen maahan. Perussa soite-taan musiikkiani usein klassisella kanavalla, jolla on kymmeniä miljoonia kuuntelijoita. Netistä käy ilmi, että esim. jousiorkesteriteokseni *Suite for String Orchestra* Op.27 on taannoin soitettu siellä. Tuntuu kivalta kun Brahmsin ja Beethovenin nimien jälkeen yhtäkkiä on Timo-Juhani

Kyllösen nimi. Puolituntinen on soitettu musiikkiani ja joku on kertonut musiikistani. USA:ssa Arizonassa klassinen kanava oli soittanut koko tämän Finlandia-recordsin levyn ja kertonut tuotannostani. New Yorkissa on radiokanava

soittanut jousikvartetti. Ajatella, että Brasiiliassa klassinen kanava on myös soittanut musiikkiani. Siellä on varmaan jotain 8 miljoonaa kuulijaa, näin minulle kerrottiin. Se on niin iso maa. Australian klassinen radiokanava on myös soittanut tätä levyä ohjelmis-saan. Maailma todella kutistuu netin avulla.

Levytyksiä, radio- ja TV-ohjelmia, sävellyskonsertteja

Timo-Juhani Kyllösen kuoromusiikkia on myös levytetty, japanilainen kuoro voitti kansallisen kuorokilpailun Japanissa 1999 ja levytti siellä *Sarjan sekakuorolle Op.5 (Ciclo para coro mixto)*. Nuorisokuoro Venezuelasta äänitti CD-levylleen v. 1999 Lapsikuorosarjasta osan *Danza Negroides, op. 7d*. Samoin kanadalainen nuorisokuoro levytti ko. teoksen viime vuonna. Tapio-

lan kuoro on levyttänyt sen myös Ondine-recordsille sekä esittänyt sitä konserttimatkoillaan kymmenissä maissa ympäri maailmaa. V. 2004 Kyllösen johtama Kyrkslätts Damkör julkaisi CD:n 25-vuotisjuhlahjelmistostaan jne. Kuorot tilaavat paljon teoksia.

”Timo-Juhani Kyllönen on saanut merkittäviä vaikutteita venäläisestä musiikista – erityisesti Šostakovitšilta mutta myös Prokofjeviltä – opiskellessaan kymmenen vuoden ajan Moskovassa (1976–86), ensin harmonikansoittoa, sitten sävellystä. Kyllösen tunnepitoisessa musiikissa sekä slaavilaisella sentimentaalisuudella että suomalaisella alakulolla on tärkeä osa. Toisaalta hänen musiikissaan on myös vahvan, usein ostinatojen tai vaihtuvien tahtilajien vauhdittaman rytmikan tuomaa dramaattisuutta.

Kyllösen tyylillisen asteikon ääripäät tulevat esiin esimerkiksi viululle ja pianolle sävelletyissä teoksessa ”Elegia ”quasi una fantasia”” (1987), jossa pianon vasaroivien klusterien päällä kiemurtelevaa improvisatorista glissandoa seuraa diatonista, sävyltään lähes kansallisromanttista laulavuutta. Myrskyssä kuohuva mutta samalla eleginen ensimmäinen jousikvartetto (1985), lisänimeltään ”Ystävän muistolle”, on Kyllösen varhaisin huomattava kamarimusiikkiteos. Siinä missä esikoiskvartetto tuo mieleen Šostakovitšin, siinä Kyllösen toinen jousikvartetto (1989) on lähempänä Bartókin traditiota ja myös sointiasultaan modernimpi. Muita tärkeitä teoksia ovat neljä erilaisille kokoonpanoille sävellettyä trioa, joista ensimmäisessä (viulu, sello, harmonikka; 1986) ja neljännessä (harmonikka, huilu/viulu ja klarinetti/viulu; 1994) myös Kyllösen oma soitin on mukana.”

© Kimmo Korhonen: Suomalainen kamarimusiikki, 1999. www.fimic.fi

Sävellyskonsertteja on ollut monessa maassa mm. Brasiliassa Santoksessa ja Sao Paulossa, Perussa, Saksassa, Israelissa, Irlannissa, Ruotsissa, Venäjällä, Yhdysvalloissa ja Suomessa lukuisia. Monien musiikkijuhlien konserteissa on ollut mukana Timo-Juhani Kyllösen sävellyksiä. Hän oli ensimmäinen skandinaavinen säveltäjä v. 1997 Brazilian Musica Nova Festivaaleilla, jotka ovat Latinalaisen Amerikan vanhimmat musiikkifestivaalit. Eri maiden radio- ja TV –kanavat ovat tehneet ohjelmia Timo-Juhani Kyllösestä ja hänen musiikistaan. Esim. Hollannin radio teki tunnin mittaisen ohjelman 1990. Latvian TV:ssä esitettiin *Awakening* op. 23b 1992.

Ruotsin radiosta 1992 tuli suora lähetys konserteista kahdessa kaupungissa sekä teosten esitelyt ennen konsertteja. Sao Paulossa oli kaksi miljoonaa kuulijaa 40 minuutin radio-ohjelmalla 1997 sävellyskonsertin yhteydessä. FST TV-kanavalla oli haastattelu ja *Lintuimprovisatio*-esitys 2005 sekä lukuisia muita lähetyksiä, puhumattakaan konserteista ja esiintymisistä kotimaassa. Monet Timo-Juhani Kyllösen teokset ovat vakiintuneet muusikkojen ja kuorojen ohjelmistoihin Suomessa sekä ulkomailla.

Ihailijapostia maailmalta

– Yhdysvalloista New Yorkista tuli äskettäin ihailijakirje jossa kerrottiin: “Minulla on sinun levysi ja pidän musiikistasi, voisinko saada valokuvasi ja nimikirjoituksesi”. Näitä kirjeitä tulee maailmalta. Kun olen nyt täyttänyt 50 vuotta niin vanhat opiskelijakaverit, joiden kanssa opiskelin Moskovassa, ovat ottaneet minuun yhteyttä netin kautta. Netti yhdistää, on helpompi kirjoittaa. On alkanut sellainen vuorovaikutuksellinen energiavirtaus, joka laittaa paljon uutta energiaa liikkeelle. Nettihän demokratisoi koko musiikkimaailman.

– Voin kertoa aika mielenkiintoisen tarinan siitä, miten tätä energiaa välittyi ja sanoma menee eteenpäin. Noin 7 vuotta sitten soitti amerikkalainen kuoronjohtaja Jerry Jordan ja kertoi, että hänen johtamansa kuoro Mississippin yliopiston sekakuoro voitti minun kuoroteoksellani *Ciclo para coro mixto*, op. 5 kilpailun

Italiassa Milanossa 1999. Rakastamme musiikkiasi, sanoi hän. Hän oli käymässä Suomessa viiden amerikkalaisen kuoronjohtajan kanssa ja halusi tilata minulta kuoroteoksen. Mietin sitten mitä kautta hän oli saanut minun kuoroteokseni. Olin asunut Pariisissa v. 1989 kolme kuukautta eräessä ateljeessa ja kävin Notre Damen kirkossa. Minulla oli muutama kappale nuotteja mukanani ja annoin siellä kirkossa nuotin hänelle. Se oli ensimmäinen Musiikki Fazerin julkaisema nuotti silloin 16-17 vuotta sitten. Hän ei muistanut edes tuota tapaamista kirkossa, nuotti oli maannut kuusi vuotta josain hänen nuottiensa pinossa, ennen kuin hän huomasi sen. Hän oli kuullut Brysselissä Tanskan radiokamarikuoron esittämänä tätä sarjaa ja muisti, että hänellä on tämä nuotti. Sitten hän otti sen kuoronsa käyttöön ja he esittivät sitä kymmenessä maassa ja kaiken huipennukseksi vielä voittivat sen kilpailun Milanossa tällä minun teoksellani. Ajatella, eikö olekin mielenkiintoista, vuonna 1989 annoin sen nuotin Notre Damen kirkossa hänelle parin minuutin juttelun jälkeen, hän ei edes muista tapaamista ollenkaan, minä muistan sen. Näitä linkkejä ei voi tietää ennalta, mutta tuntuu kivalta, kun sanoma menee eteenpäin.

Tulossa ja työn alla

Kolme CD-levyä tulossa

–Tämän vuoden alusta suotuisat energiat ovat lähteneet liikkeelle. Klassista musiikkia julkaiseva Alba Records antoi vihreätä valoa kolmelle eri levytysprojektille. Kyllä minä uskon, että kansainväliseen levitykseen menevän musiikin kautta välittyy hyvää energiaa. Näiden tulossa olevien uusien kolmen levyn kautta pääsen kosketuksiin paljon laajempien ihmisryhmien kanssa. Edellinen kansainväliseen levitykseen mennyt Finlandia-recordsin julkaisema levy tuli ulos 16 vuotta sitten, siitä on niin kauan. Tuota levyä myytiin 3000 kpl, se on aika hyvä määrä sinänsä nykymusiikille. Ehkä sitä antikvariaateista löytyy. Nyt aika oli jälleen kypsä musiikilleni, niin että sitä halutaan tuoda esiin.

Sävellyskonsertti Pietarissa levyllä

– Ensimmäiselle levyllä tulevat sävellykseni: *Sinfonia nro 1*, op. 8, *Harmonikkakonsertto* op. 60, *Consertto Grosso* op. 65 ja *Sinfoninen runo orkesterille* *Lichtenthal* op.43. Siis neljä suurta orkesteriteosta. Alba Records äänittää nämä teokset levyllä orkesterimusiikkini sävellyskonsertissa Pietarissa ensi keväänä 30.3.2007. Se on minulle tärkeä tapahtuma. Konsertti pidetään Eremitaasia vastapäätä kuuluisassa Kapella -konserttisalissa, orkesterina Academic State Capella Symphonic Orchestra, jota johtaa Aleksander Chernuchenko. Harmonikkakonserttoni solistiksi tulee Matti Rantanen.

Ensimmäinen sinfoniani on minun suurimpia orkesteriteoksiani, jossa on paljon tätä minun filosofiaani. Sanomani tulee ehkä vielä voimakkaammin esille, kun orkesterissa on niin suuri joukko muusikoita välittämässä sitä. Tämä yhteys Pietariin syntyi jo 2003, kun harmonikkakonserttoni esitettiin siellä Filharmoniasalissa ja Aleksander Chernuchenko johti silloinkin. Harmonikkasolistina oli silloin Oleg Sharov.

Kirkkomusiikkia ja naiskuoromusiikkia

– Toiselle levyllä tulee kirkkomusiikkia, Raamatun sanomaa, mm. *Ave Maria*, *Lux Aeterna* ja *Agnus Dei*. Laulajiksi tulevat Juha Kotilainen, baritoni ja Kirsi Tiihonen, sopraano. Mukana on myös kolme *Allelujaa* uruille, jotka Kari Jussila tulee soittamaan. Mukana ovat myös taiteilijat Lauri Toivio, huilu, Veli Kujala, harmonikka, Seeli Toivio, sello ja Pasi Pirinen, trumpetti. Nämä taiteilijat ovat Suomen parhaita.

– Kolmas levy tulee sisältämään musiikkia naiskuorolle ja orkesterille. Orkesterina on Amici Musici -Orkesteri, jota johtaa Luiz Ramirez, naiskuoro on vielä auki, laulajana on kuitenkin sopraano Kirsi Tiihonen.

Työn alla

– Nyt sävellän Kuopion kaupunginorkesterille tilaustyönä rakkauslaulusarjaa Maritza Núñesin runokokoelmaan *Amor Vivus, Elävä rakkaus*, op. 77. Juha Kotilainen tulee laulamaan sen. Kantaesitys on lokakuussa 2007 Kuopiossa. Pidän teksteistä, joissa on filosofisesti moniulotteisuutta. Esim. Maritza Núñe-

sin runo, jonka olen säveltänyt sopraanolle ja pianolle nimeltään *Dondiegos*, op. 49: *Ilta tummuu/Avautuvat yön kuningattaret/valaisevat meren/Artemis/ampuu nuolen/Ra laulaa/auringon nousun juhlaa/Taivaanrannan vartijat/höristävät korviaan/Hallelujaa*. Runossa on erilaisia maailmoja, Ra, Taivaanrannan vartijat, Halleluja, kukka joka avautuu yöllä. Minulle se merkitsee tietoisuuden valoa ja tulee lähelle henkistä tietä ja haluani välittää hyvyyttä.

– Tulossa on myös koko perheen ooppera *Roope-poika joka ei uskaltanut pelätä*, op.75, Leena Laulajaisen librettoon. Sen kantaesitys on 18.11. 2007 Vantaalla Martinus-salissa, johdan itse kantaesityksen. Oopperan on tilannut Suzuki-Families ry. Orkesterina toimii Amici Musici-orkesteri. Suomen kulttuurirahasto tukee tätä työtä.

Urkuyö ja aaria -festivaali Espoossa ja sen taiteellinen johtaja Kari Tikka on tilannut minulta 5-osaisen Raamatun teksteihin pohjautuvan *Messun laulusolisteille, orkesterille ja uruille* kantaesitettäväksi kesällä 2008.

Terveisiä Norjasta

– Palasin juuri Oslost Norjasta. Siellä kantaesitettiin 22.11.06 kolmiosainen teokseni *Munch-svit sekakuorolle*, op. 76 Oslon yliopiston juhlasalissa, missä ovat Edvard Munchin freskoseinämaalaukset. Yleisesti ei tiedetä, että Munch oli myös runoilija. Kuorosarjan pohjana ovat Munchin kolme runoa hänen tunnetuimpiin maalauksiinsa: “*Huuto*”, “*Madonna*” ja “*Kuun voima*”. Ajatella, että nämä Edward Munchin varastetut taulut Huuto ja Madonna löytyivät juuri ennen, kun sävellykseni kantaesitettiin Norjassa. Minulla oli myös luento kuoromusiikistani Oslon musiikkikorkeakoulussa. Teoksen tilasi kuoronjohtaja Tone Bianca Dahl ja Oslon yliopiston Schola Cantorum-kuoro. Teos otettiin lämpimästi vastaan sekä kuoron että runsaslukuisen yleisön taholta, mukana oli lähes 500 ihmistä. Tuntemattomat ihmiset tulivat kommentoimaan ja kiittämään kantaesityksen jälkeen. Tämä on aina hyvä merkki. Muuttamat kuorolaisetkin ja kuoronjohtaja sanoivat kokeneensa teokseni harmonialtaan kauniiksi ja

dramaturgisesti vahvaksi. He kertoivat, että olin löytänyt sävellyksessäni Munchin maalauksien ja runojen dramaattisen energialatauksen. Lämpimin sydämin palasin Suomeen.

Luovan taiteilijan osa

Yleisö ymmärtää sävelkieltäsi. Entä asian- tuntijapiirit?

–Joo, se on vaikeampi piiri, jolla on omat mielipiteensä ja intressinsä. Joudun taas toteamaan, että Suomen valtion säveltaidetoimikunta ei taaskaan antanut minulle taiteilija-apurahaa eikä minulla ole jälleen mitään tietoa, mitkä tuloni ovat ensi vuonna. Minulle on kaksi kertaa myönnetty säveltaidetoimikunnan kolmivuotinen apuraha, yhteensä kuusi vuotta, ensimmäinen apurahakausi oli 1991–93 ja toinen 1996–98. Mutta nyt on mennyt kahdeksan vuotta, etten ole saanut mitään. Muilta rahastoilta olen onneksi sattunnaisesti saanut mm. puoli ja yksivuotisia apurahoja Monet on olleet sitä mieltä, että minun pitäisi saada se viisivuotinen taiteilija-apuraha tai kolmivuotinen, jota olen kahdeksan vuotta odottanut. Joskus mietin, miksi minun pitää käydä läpi tämä kaikki. Ketkä ne apurahat sitten saa, eihän se ole milloinkaan oikeudenmukaista - se on aina subjektiivista. Minun musiikkiani kuitenkin soitetaan maailmalla, en ole tuntematon.

– Olen ollut freelance-muusikkona Suomessa 20 vuotta, vaikka on ollut vaikeuksia, kun tulot ovat epäsäännöllisiä. Onneksi minulla on ymmärtäväinen vaimo, joka tukee minua. Pitää olla sisäinen vakaumus, että tämä on minun työtäni, en voi tehdä muuta. En voi sitoa itseäni virkaan. Se veisi energian pois luovasta työstä. Käyn kerran viikossa johtamassa kansalaisopiston naiskuoroa (Kyrklätts Damkör) ja sävellän kotona, nämä ovat ne kaksi säännöllistä asiaa. Käyn myös silloin tällöin harmonikkataiteilijana esiintymässä mm. Juha Kotilaisen ja muiden musikoiden kanssa ja johdan satunnaisesti omia sävellyksiäni orkestereiden kanssa. Energiaa pitää oppia tajuamaan ja jakamaan

oikein, ei sitä voi hajauttaa liikaa, koska silloin ei voisi säveltää. Löytyy kyllä myös hyviä voimia ja ihmisiä, jotka uskovat musiikkiini, niin kuin ystäväni Juha Kotilainen. Hän on täysin vakuuttunut, että musiikkini jää elämään ja hän haluaa tukea minua kaikin puolin.

Ovatko suuret luovat vuodet ja teokset vasta tulossa?

– Tulossa ovat, mutta kyllä minulle on tärkeää myös se, mitä olen tehnyt jo aikaisemminkin. Kyllä minulla oli se henkinen kypsyytys jo periaatteessa silloin kun tulin Suomeen takaisin v.1986 kolmekymmppisenä säveltäjänä. En tiedä, olinko varhaiskypsä, mutta ei minun tarvitse hävetä yhtään niitä teoksia, joita tein nuoruudessani.

– Suomessa kuitenkin yleisö on tajunnut minun paikkani, mikä minun arvon on. Aikalaiset eivät osaa arvioida taas sitä, kuka meistä aikanaan rantautuu tästä ajan virrasta. Me kaikki säveltäjät istumme samassa veneessä ja soudamme eteenpäin ajanvirrassa. Tulevaisuus näyttää ehkä 50 vuoden kuluttua kuka meistä soutajista, säveltäjistä rantautuu, kuka ei. Sitä ei voi tietää kukaan.

Pitää olla nöyränä oman tehtävänsä edessä, tehdä rehellisesti ja aidosti omaa työtään. Aika näyttää sitten, mikä merkitys sillä on ollut. En ole siitä huolissani. Keskityn vain siihen, että yritän tehdä niin paljon sävellyksiä kuin pystyn ja laitan paperille ajatuksiani niin paljon kuin ehdin elämäni aikana laittamaan. ●

Lähteet:

16.7.2006 Lehdistötilaisuus, Kerimäki
29.9.2006 Haastattelu, Helsinki
2.10.2006 Lähiradion toiveuusinta Klassinen ilta, musiikkivieraana säveltäjä Timo-Juhani Kyllönen. Toimittajat Martti Laitinen ja Markus Virtanen
Maritza Núñez, Amor Vivus. Runokokoelma, suom. Matti Rossi. Lasipalatsi, Helsinki 2002.
Mikko Heiniö, Suomen musiikin historia 4. Aikamme musiikki 1945-1993. WSOY 1995
Suomalaisen musiikin tiedotuskeskus, Finnish Music Information Centre, www.fimic.fi/Contemporary Music/Timo-Juhani Kyllönen
/Kalevi Aho, Timo-Juhani Kyllönen, säveltäjä. 1997
/Kimmo Korhonen, Suomalainen pianomusiikki, 1996.
/Kimmo Korhonen, Suomalainen kamarimusiikki, 1999.
/Pekka Hako, Suomalainen oopperamusiikki, 2002.
Timo-Juhani Kyllösen yksityisarkistot